

Ruben Willaert
restauratie & archeologie
decoratie

GEEFT HET VERLEDEN EEN TOEKOMST

Zuidstraat 3-5 (Oostende, West-Vlaanderen)

Projectcode: 20118F47
Januari 2018

NOTA

BUREAUONDERZOEK

LANDSCHAPPELIJK BOORONDERZOEK

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Clara Thys, Elke Ghyselbrecht, Aaron Willaert

Het eventuele nummer van het wettelijk depot of het buitenlandse equivalent hiervan: /
De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog:
Ruben Willaert BVBA, OE/ERK/Archeoloog/2015/00069

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

1	Programma van maatregelen.....	6
1.1	Administratieve gegevens	6
1.2	Synthese	7
2	Gemotiveerd advies	8
3	Bibliografie.....	9

FIGURENLIJST

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadasternummers (Bron: Geopunt).....	7
---	---

TABELLENLIJST

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	6
--	---

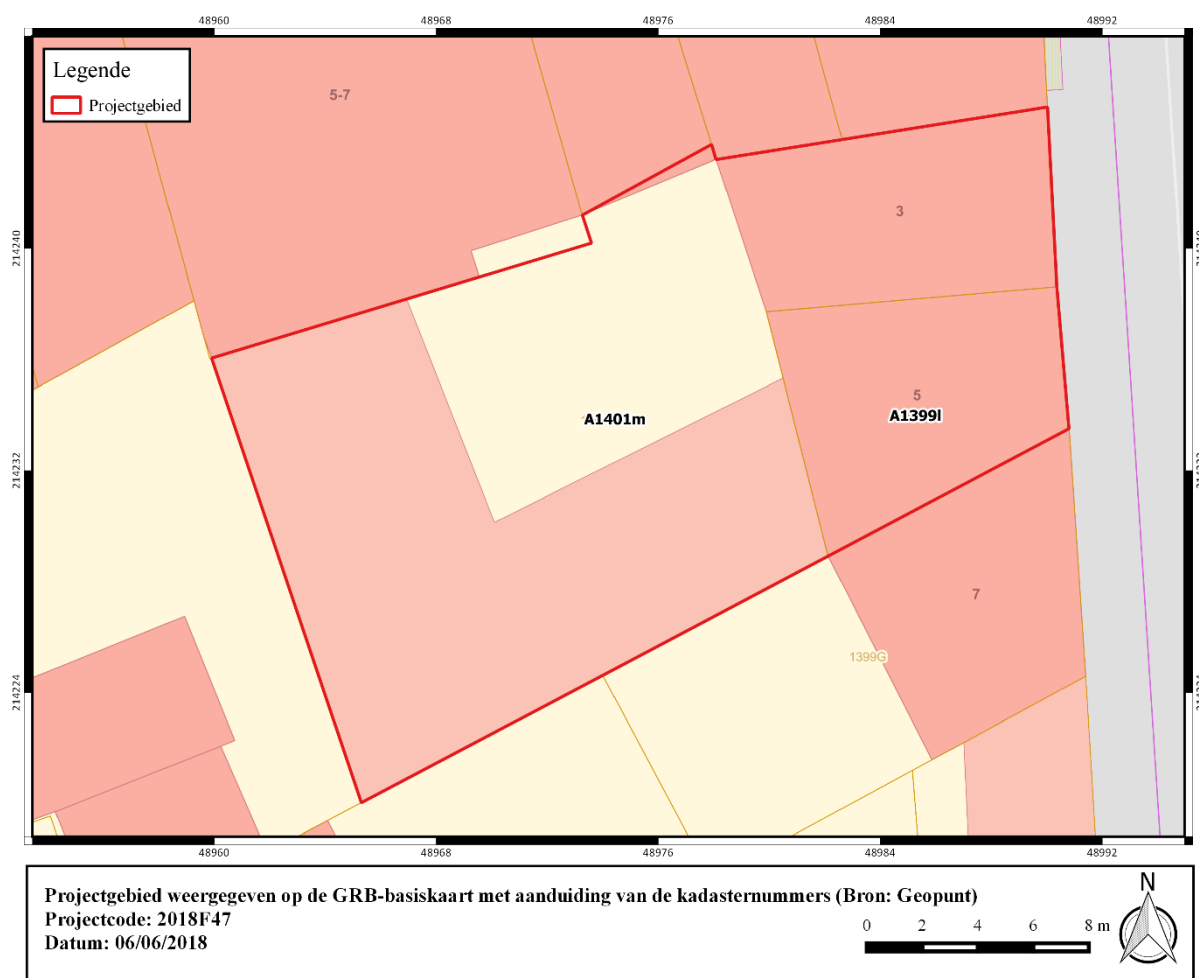

1 Programma van maatregelen

1.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	Bouwonderneming Christiaens Legeweg 155 8020 Oostkamp	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00069	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Ruben Willaert BVBA Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Oostende
	Deelgemeente	/
	Postcode	8400
	Adres	Zuidstraat 3-5 8400 Oostende
	Toponiem	Zuidstraat 3-5
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	$X_{\min} = 48953$ $Y_{\min} = 214218$ $X_{\max} = 48994$ $Y_{\max} = 214247$
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Oostende, Afdeling 1, Sectie A, nr's 401m, 13391 Figuur 1	

Figuur 1: Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (Bron: Geopunt).

1.2 Synthese

De opdrachtgever plant de realisatie van een appartementencomplex van 6 verdiepingen ter hoogte van Zuidstraat 3 en 5 te Oostende. In het kader van de geplande ontwikkeling wordt de woning met huisnummer 5 langsheen de Zuidstraat én de parkeergelegenheid in het zuidelijk deel van het onderzoeksterrein gesloopt. De parkeergelegenheid in de westelijke zone blijft integraal behouden. De beschreven werkzaamheden kunnen een bedreiging vormen voor eventueel aanwezig archeologisch erfgoed.

Landschappelijk gezien is het plangebied gelegen in stedelijke gebieden en havengebieden. De Quartairgeologische kaart geeft type 13C weer. De sequentiekaart karteert het plangebied in een zone met klastische afzettingen zonder intercalatie van veenlagen. Het onderzoeksterrein is gelegen op een hoogte van 5,5 tot 6,25 m TAW en kent een vlak verloop. Hydrografisch ligt het plangebied in het IJzerbekken.

Historisch-cartografische bronnen geven een duidelijke evolutie weer in het bodemgebruik binnen de contour van de onderzoekzone. Op de Deventerkaart is het plangebied niet bebouwd. Na de aanleg van de 16e-eeuwse stadsversterkingen situeert het onderzoeksterrein zich ter hoogte van het Zuidoostbolwerk of de Koestel. Deze 16e-eeuwse vestingen werden in de 17e eeuw na een korte ontmanteling hersteld en aangepast naar een regelmatige omwalling met elf

bastions, ongeveer volgens hetzelfde stramien als de 16e-eeuwse vestingen. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied zich situeert ter hoogte van een bastion én een courtine, chemin des rondes, scarp, droge gracht en contrescarp aansnijdt. In 1791-1792 worden de zuidelijke versterkingen geslecht in functie van de stadsuitbreiding. Op de Vandermaelenkaart is het verloop van de Zuidstraat duidelijk waarneembaar.

In de omgeving van het plangebied zijn een aantal archeologische waarden gekend. De voor het plangebied meest relevante waarneming is een opgraving uit 1998-1999 uitgevoerd door het toenmalige IAP n.a.v. de bouw van een ondergrondse parkeergarage. Hierbij kwamen tal van sporen aan het licht die verband houden met de evolutie van de Oostendse stadsversterking tussen de 17e en de 19e eeuw.

Het bureauonderzoek kon geen argumenten opleveren die verder archeologisch onderzoek overbodig maken; op basis van het bureauonderzoek werd een landschappelijk booronderzoek als meest opportune onderzoeksmethode beoordeeld.

Tijdens het booronderzoek werden geen intacte sporen aangetroffen van de stadsversterking. Uit het bodemonderzoek kan worden afgeleid dat over het overgrote deel van het projectgebied de bodem tot 130 à 140 cm-mv verstoord is, met daaronder de moederbodem. Ter hoogte van boring BP1 wordt de moederbodem al op 30 cm-mv aangetroffen. Dit betekent dat de moederbodem nooit diep vergraven is. Mogelijks is de projectie van de historische kaarten niet volledig correct en bevindt het projectgebied zich net naast het bolwerk. Vermoedelijk is de bodem deels verstoord door het afbreken van het (naburig) bolwerk en de realisatie en afbraak van latere bebouwing.

De moederbodem kan omschreven worden als een dik kleipakket. De kans op het aantreffen van bewaarde artefacten van voor de inpoldering is zeer gering. De erosieve werking van de getijden heeft deze hoogstwaarschijnlijk verwijderd. Door de diepe verstoring wordt de kans op archeologische relevante grondsporen over het overgrote deel van het terrein ook klein. Er is daarentegen wel een verwachting naar archeologische relevante sporen onder de verstoring ter hoogte van boring BP1.

De geplande werken zullen tot maximaal 80cm onder maaiveld de bodem verstoren, behalve ter hoogte van de liftschacht, die tot op een diepte van -2m wordt aangelegd over een oppervlak van 4m². Deze liftschacht wordt echter ingepland ter hoogte van boorpunt 3 of 4, waar de boringen een verstoring tot 140cm onder maaiveld aangaven. Door deze diepe verstoring wordt de kans op het aantreffen van archeologische relevante grondsporen erg klein. De resultaten van het landschappelijk booronderzoek geven ook aan dat de geplande werken aldus geen ongeroerde grond zullen verstoren.

2 Gemotiveerd advies

Met betrekking tot de geplande werken aan de Zuidstraat te Oostende worden geen verdere onderzoeksadren aanbevolen. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek wijzen op een quasi vlakdekkende verstoring van het bodemarchief onder de bouwvoor. De trefkans inzake bewaarde, grondvaste resten is hierdoor zeer beperkt. Daarnaast heeft het landschappelijk bodemonderzoek aangetoond dat er op het terrein geen dieperliggende stabilisatiehorizonten aanwezig zijn waarin de bewaringscondities m.b.t. eventuele artefactensites gunstig zijn.

Gelet deze waarnemingen kan bijkomend archeologisch onderzoek nooit leiden tot enige kenniswinst. Meer dan een sterk gefragmenteerde, quasi contextloze waarneming kan bij verder terreinwerk niet verwacht worden. Er dient dan ook afgezien te worden van een verder schrijdend onderzoekstraject.

Uiteraard dient hierbij gewezen te worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van het huidige decreet betreffende het onroerend erfgoed.

3 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

